

Regeringskansliet, Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40)

Er beteckning: S2023/02794

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag att ratificera det tredje fakultativa tilläggsprotokollet till barnkonventionen, för att därigenom stärka barns klagomöjligheter.

Förslaget att länsstyrelserna ska få ett tillfälligt uppdrag att bistå kommuner och regioner i deras arbete med att göra verksamheter kända, tillgängliga och anpassade för barn är i huvudsak i linje med vårt nuvarande barnrättsuppdrag och vi tillstyrker därmed förslaget. Den föreslagna anslagsökningen anser vi dock inte vara tillräcklig.

Förslaget att uppdraget till länsstyrelserna även skulle kunna innefatta att utforma regionala informationsytor tillstyrkes inte.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att etablera barnrättsbyråer inom civilsamhällesorganisationer som bedriver verksamhet med oberoende barnombud.

7 Sverige bör ratificera det tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen om ett klagomålsförfarande

Länsstyrelsen ser att tilläggsprotokollet är en viktig del av barnkonventionen som bidrar till att synliggöra barns egna rättigheter, och erkänna barn som egna rättssubjekt och aktörer. Förslaget går i linje med de rekommendationer som Sverige har fått från FN:s barnrättskommitté, och Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

11 Barns möjligheter att utkräva sina rättigheter – övergripande frågor

11.4.4 Arbetet med att göra offentliga verksamheter kända, tillgängliga och anpassade för barn behöver förstärkas

Länsstyrelsen instämmer i utredningens resonemang kring brister i likvärdighet vad gäller barns möjligheter att få kontakt med myndigheter för att ställa frågor, initiera ett ärende eller få information i ett pågående ärende. Vi vill påtala vikten av anpassad information utifrån funktionsförmåga, ålder och språk.

Förslaget att Länsstyrelserna ska få ett särskilt uppdrag att bistå kommuner och regioner i deras arbete med att göra verksamheterna kända, tillgängliga och anpassade för barn anser vi huvudsakligen vara i linje med vårt nuvarande barnrättsuppdrag och vi tillstyrker därmed förslaget. Utredningen uppskattar att en tillfällig anslagsökning om två miljoner kronor under två år (en miljon kronor per år) behövs för att genomföra uppdraget. Utredningen föreslår att finansieringen kan ske genom anslag 5:2 Barnets rättigheter inom utgiftsområde 9. Länsstyrelsen vill dock framföra att medel bör föras till förvaltningsanslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, och att regeringens nuvarande fördelningsmodell då bör användas. I det fall sakanslag skulle finansiera uppdraget bör de fördelas så att hänsyn tas till befolkningsantal, och fördelningen bör vara långsiktig och förutsägbar.

Utredningen nämner att uppdraget till länsstyrelserna även skulle kunna innefatta att utforma regionala informationsytor med samlad information om vilka myndigheter och andra aktörer som ansvarar för olika frågor och hur barnet rent praktiskt kan gå till väga för att exempelvis få en viss insats eller överklaga ett beslut. Vi saknar en beskrivning av vilket syfte en informationsyta på regional nivå skulle ha och ser inte att det föreligger ett behov av att skapa den typen av informationsplattform. Vår bedömning är att den nationella webbplats som ska tas fram av Barnombudsmannen (se 11.5.4 nedan) är tillräcklig och att länsstyrelserna kan bidra till att sprida den regionalt och lokalt. Slutligen saknas det även resonemang kring finansiering, förvaltning och underhåll av en eventuell ny regional informationsyta. Länsstyrelsen kan därför inte tillstyrka den delen av förslaget.

11.5.4 Det behövs sammanhållen information på nationell nivå om barns möjligheter att utkräva sina rättigheter

Vi noterar att det i regleringsbrevet för 2024 till Barnombudsmannen redan finns ett uppdrag att ta fram en webbplats med information om vart barn kan vända sig med klagomål. Information om ansvariga myndigheter och andra relevanta aktörer, samt hur barn och vårdnadshavare praktiskt kan gå till väga för att framföra olika typer av klagomål, ska också finnas på denna yta. Länsstyrelsen vill påtala vikten av att informationen anpassas till barn med olika behov och förutsättningar, till exempel barn med funktionsnedsättningar.

12 Barnrättsbyråer som bedriver verksamhet med oberoende barnombud

12.8.1 Staten ska bidra till etableringen av barnrättsbyråer inom civilsamhällesorganisationer som erbjuder verksamhet med oberoende barnombud

Oberoende barnombud som kan agera på barnets uppdrag blir en viktig funktion för att se till att stärka barn i att få tillgång till sina rättigheter och Länsstyrelsen tillstyrker därmed förslaget.

Länsstyrelsen tillstyrker även förslaget att Socialstyrelsen föreslås bli ansvarig myndighet för beslut om bidrag och få i uppdrag att samordna och utvärdera försöksverksamhet med barnrättsbyråer. Att detta ska ske i dialog med bland annat länsstyrelserna som har goda kontakter och kännedom om den lokala och regionala nivån är mycket positivt.

Allmänna synpunkter

En utgångspunkt i utredningen är att det finns vissa grupper av barn som är särskilt utsatta vad gäller att få sina rättigheter tillgodosedda. Det kan vara barn som utsätts för våld av sina vårdnadshavare, barn vars vårdnadshavare själva lider av psykisk ohälsa eller social utsatthet, eller barn som befinner sig i situationer där vårdnadshavare och samhällsaktörer inte är överens om vad som är barnets bästa. Vi saknar dock resonemang kring barn med

funktionsnedsättning vad gäller så gott som samtliga förslag och områden som lyfts i utredningen.

Slutligen vill Länsstyrelsen lyfta det positiva i att barnens röster kommer fram i betänkandet. Utredningen har lyssnat på barn och föreslår en helhet som på allvar kan bidra till att stärka barns position som rättighetsbärare.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Åsa Ryding med utvecklingsledare Anne Öster som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tillförordnad avdelningschef Pernilla Ek och avdelningschef Helene Munkner medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.